

WEWNĄTRZSZKOLNY
PROGRAM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Szkole Podstawowej z OI
nr 162 w Krakowie

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. C i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 7
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. WSDZ opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy.

Zadania podejmowane w ramach WSDZ mają charakter działań planowych i są one koordynowane przez szkolnego doradcę zawodowego.

Przewidywanym rezultatem działań WSDZ jest nabycie przez uczniów umiejętności podejmowania ważnych decyzji w sprawie wyboru miejsca pracy, sposobu podnoszenia swoich kwalifikacji do ewentualnej decyzji o zmianie zawodu przy odpowiednim wsparciu rodziców i nauczycieli.

I. REALIZATORZY I ADRESACI DZIAŁAŃ

Realizatorami doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są:

- dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej;
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania;
- nauczyciele doradztwa zawodowego – realizują program doradztwa zawodowego w klasie 7 i 8 oraz w klasach 3 gimnazjum oraz wspierają nauczycieli i wychowawców w realizacji programu szkolnego;
- wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej;
- pedagog/psycholog współorganizujący kształcenie – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzą zajęcia grupowe z uczniami; zajęcia ,warsztaty z umiejętności miękkich(komunikacja, zarządzanie sobą w czasie), stały kontakt z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną, udostępnia wychowawcom materiały na zajęcia;
- pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem.

Adresatami podejmowanych działań są:

- uczniowie,
- nauczyciele,
- rodzice.

II. CEL OGÓLNY

Przygotowanie uczniów do podjęcia trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczniowie :

- przygotowanie do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- wyposażenie w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych oraz określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- wdrażanie do umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- doskonalenie umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- uświadomienie czynników pomagających i przeszkadzających w procesie uczenia się;
- umożliwienie prezentacji swoich zainteresowań, pasji i talentów;
- przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, tj. bezrobocie, stres, problemy zdrowotne.

Nauczyciele:

- informowanie o potrzebach, zasobach uczniów i ich predyspozycjach oraz konieczności ich rozwoju;
- uświadamianie o konieczności wspierania rodziców w procesie doradczym, udzielania informacji lub kierowania do specjalistów;
- uświadomienie o konieczności podejmowania tematu preorientacji zawodowej w różnych sytuacjach dydaktycznych.
- tworzenie i systematyczna aktualizacja bazy edukacyjno-informacyjnej z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem przez młodzież szkoły i zawodu,
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- współpraca z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,

Rodzice:

- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- wskazanie czynników ważnych przy wyborze szkoły i zawodu;
- zapoznanie ze strukturą szkolnictwa;
- zaangażowanie w pracę doradczą szkoły poprzez prezentację swoich zawodów, zakładów pracy, hobby, zainteresowania;

IV. FORMY I METODY PRACY

- Wycieczki do zakładów pracy, firm, do szkół branżowych
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Udział w przedsięwzięciach lokalnych, np. targi szkół,
- Zajęcia lekcyjne ,
- Spotkania ze specjalistami m.in. z mobilnym centrum informacji zawodowej
- Filmy
- Pogadanki dla uczniów i rodziców
- Realizacja projektów np. kierunek-kariera
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Uczniowie:

- potrafią pracować w grupie oraz kształtować relacje społeczne;
- znają swoje możliwości pomocne w wyborze ścieżki zawodowej
- wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- posiadają informacje o zawodach z najbliższego otoczenia

Nauczyciele:

- znają potrzeby i zasoby uczniów;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
- znają strukturę szkolnictwa

- w różnych sytuacjach dydaktycznych prezentują informacje dotyczące preorientacji zawodowej

Rodzice:

- efektywnie wspierają dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają strukturę szkolnictwa oraz aktualną ofertę edukacyjną szkolnictwa na różnych jego poziomach;
- włączają się, jako przedstawiciele różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły

VI. EWALUACJA PROGRAMU:

- Rozmowy indywidualne.
- Ankiety.
- Kwestionariusze.
- Spotkania.

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie czy działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów oraz ich rodziców oraz spełniły założenia programu.

VII. MATERIAŁY EDUKACYJNE I DIAGNOSTYCZNE , ZASADY ICH UDOSTĘPNIANIA:

Informatory o zawodach i szkołach, scenariusze zajęć, materiały diagnostyczne , zasoby internetowe opracowane przez doradcę zawodowego z Zespołem Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej stanowią bazę dydaktyczną dostępną w bibliotece szkolnej, w teczce doradcy zawodowego.

VIII. PODMIOTY WSPÓLPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU DORADZWA ZAWODOWEGO:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- Pracodawcy,

IX. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Treści przewidziane do realizacji w oddziałach przedszkolnych:

1. MODUŁ - Poznanie siebie

Dziecko:

- 1) określa, co lubi robić;
- 2) podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 3) określa, co robi dobrze;
- 4) podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. MODUŁ - Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 3) wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 4) podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. MODUŁ - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 1) nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 2) nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. MODUŁ - Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 1) opowiada, kim chciałoby zostać;
- 2) na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 3) podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III

1. MODUŁ - Poznanie siebie

Uczeń:

- 1) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 2) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 3) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 4) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 5) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. MODUŁ - Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 3) opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 4) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 5) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. MODUŁ - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 2) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. MODUŁ - Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI

1. MODUŁ - Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 2) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 3) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 4) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. MODUŁ - Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 3) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 4) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. MODUŁ - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 2) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. MODUŁ - Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII

1. MODUŁ - Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 2) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 3) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 4) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 5) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 6) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 7) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. MODUŁ - Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 3) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

- 4) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 5) analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 6) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 7) dokonuje autoprezentacji.

3. MODUŁ - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 2) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 4) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. MODUŁ - Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 2) określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 3) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4) planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Program opracowała:
Beata Litewka
Agata Romaldowska-Kubis